

61984J0094

Cauza 94/84

Office national de l'emploi împotriva Jozsef Deak

„Securitate socială — Indemnizații de șomaj — Membrii familiei unui lucrător”

Tipul și obiectul: cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare privind interpretarea unor dispoziții ale Regulamentului nr. 1408/71 al Consiliului din 14 iunie 1971 privind aplicarea regimurilor de securitate socială în raport cu lucrătorii salariați și cu familiile acestora care se deplasează în cadrul Comunității¹, introdusă în fața CJCE, în temeiul articolului 177 din Tratatul CEE, de Cour du travail din Liège (Belgia)

Situația de fapt

La data litigiului, domnul Deak, cetățean maghiar, își desfășura activitatea în calitate de lucrător salariat în Belgia, unde, de asemenea, avea reședința împreună cu mama sa, resortisant italian.

Întrebările preliminare adresate Curții, au fost formulate în cadrul unui litigiu care îl opunea pe domnul Deak Office national de l'emploi (denumit în continuare „ONEM”). Litigiul avea la bază refuzul ONEM de a acorda reclamantului indemnizația de șomaj prevăzută de legislația belgiană pentru tinerii lucrători rămași fără un loc de muncă după finalizarea studiilor ori a procesului de formare, refuz ce fusese justificat de respectiva instituție prin trimitere la legislația belgiană potrivit căreia acel tip de indemnizație de șomaj nu putea fi acordat lucrătorilor străini ori apatrizilor „decât în limitele unei convenții internaționale”, între Belgia și Ungaria neexistând o astfel de convenție.

Domnul Deak a contestat decizia de refuz a ONEM în fața instanțelor belgiene competente în domeniul muncii, cererea sa fiind admisă în primă instanță de Tribunal du travail din Liège, care a considerat că articolul 3 alineatul (1) coroborat cu articolul 2 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1408/71 conferă domnului Deak dreptul la avantajele prevăzute de legislația statului său de reședință în aceleași condiții ca resortisanții acelui stat, având în vedere calitatea sa de membru al familiei unui lucrător resortisant al unui alt stat membru.

ONEM a atacat respectiva decizie, Cour du travail din Liège, hotărând să suspende judecata și să adreseze Curții următoarele **întrebări preliminare**:

1) Articolul 2 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1408/71 poate fi interpretat în sensul că legislația belgiană în materie de șomaj este aplicabilă unei persoane care nu este resortisant al unui stat membru având în vedere simpla circumstanță că mama acestei persoane este resortisant al unui stat membru, în temeiul prevederii „precum și membrilor de familie” conținută de articolul 2 alineatul (1) din regulamentul menționat anterior?

¹ JO L 149, p. 2.

2) În cazul în care legislația belgiană în materie de șomaj este aplicabilă în temeiul articolului 2 alineatul (1) din regulamentul menționat anterior unei persoane care nu este resortisant al unui stat membru, este aplicabil respectivei persoane articolul 124 din Decretul regal belgian din 20 decembrie 1963 privind ocuparea forței de muncă și șomajul, care prevede acordarea unei indemnizații de șomaj foștilor studenți care nu au găsit încă un loc de muncă, în temeiul egalității de tratament prevăzută la articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1408/71 menționat anterior, chiar și atunci când articolul 67 din acest regulament aparent nu prevede acordarea unei astfel de indemnizații de șomaj fără o perioadă de asigurare sau de încadrare în muncă?

Motivarea instanței comunitare

Potrivit articolului 2 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1408/71, acesta este aplicabil lucrătorilor care fac sau au făcut obiectul legislației unuia sau mai multor state membre și care sunt resortisanți ai unui stat membru ori care sunt apatrizi sau refugiați, cu reședința pe teritoriul unuia dintre statele membre, precum și membrilor de familie și urmașilor acestora. De asemenea, articolul 3 al regulamentului menționat, referitor la egalitatea de tratament, stipulează la primul alineat că persoanele cu reședința pe teritoriul unuia dintre statele membre, cărora li se aplică dispozițiile prezentului regulament, se supun aceluiași obligații și beneficiază de legislația oricărui stat membru în aceleași condiții ca și resortisanții aceluia stat, sub rezerva dispozițiilor speciale ale prezentului regulament.

Hotărârea Curții din 23 noiembrie 1976² a stabilit o distincție clară între lucrătorii salariați, pe de o parte, și membrii familiilor acestora și urmașii lor, pe de altă parte. În acest sens, persoanele care se încadrau în prima categorie puteau invoca dreptul la beneficiile acordate de Regulamentul nr. 1408/71 ca drepturi proprii, în timp ce persoanele care se încadrau în cea de-a doua categorie puteau invoca numai drepturile derivate, dobândite în virtutea calității de membru al familiei lucrătorului ori de urmaș al acestuia. Aceeași hotărâre a stabilit că membrii familiei unui lucrător migrant, resortisant al unui stat membru, indiferent de cetățenia acestora, nu aveau dreptul decât la indemnizațiile prevăzute de legislațiile statelor membre pentru membrii familiilor lucrătorilor aflați în șomaj.

Indemnizația de șomaj pe care o avea în vedere instanța națională reprezenta o indemnizație specială, acordată tinerilor aflați în căutarea unui loc de muncă ca urmare a situației personale în care aceștia se aflau și nu ca o consecință a legăturii de rudenie cu un lucrător salariat. Prin urmare, un resortisant al unei țări terțe, membru al familiei unui lucrător resortisant al unui stat membru, nu putea invoca Regulamentul nr. 1408/71, în special articolul 2 alineatul (1) și articolul 3 alineatul (1) ale acestuia, pentru a pretinde acordarea indemnizației de șomaj, prevăzute de legislația statului membru pe teritoriul căruia lucrătorul respectiv era angajat, pentru tinerii aflați în căutarea unui loc de muncă.

Cu toate acestea, Curtea a reamintit că în conformitate cu articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1612/68 al Consiliului din 15 octombrie 1968 privind libera circulație a lucrătorilor în cadrul Comunității, lucrătorul resortisant al unui stat membru beneficia pe teritoriul altor state membre de aceleași avantaje sociale și fiscale ca și lucrătorii

² Hotărârea din 23 noiembrie 1976, Kermaschek (40/76, Rec., p. 1669).

resortisanți. Așa după cum Curtea a reținut în numeroase ocazii, cel mai recent fiind reprezentat de Hotărârea din 27 martie 1985³, noțiunea de „avantaj social”, utilizată de articolul amintit, acoperea toate avantajele „care, indiferent dacă sunt sau nu legate de un contract de muncă, sunt în general acordate lucrătorilor resortisanți ai statului respectiv, în principal datorită calității lor obiective de lucrători sau pentru simplul fapt că reședința lor se află pe teritoriul național, și a cărei extindere în cazul lucrătorilor care sunt resortisanți ai altor state membre pare, prin urmare, să faciliteze mobilitatea acestora în cadrul Comunității”. Principiul egalității de tratament reiterat prin articolul 7 al regulamentului sus-amintit are ca scop să împiedice discriminările făcute în detrimentul descendenților care se află în întreținerea lucrătorului⁴. În consecință, în temeiul articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1612/68, un stat membru nu putea refuza copiilor aflați în întreținerea unui lucrător resortisant al unui alt stat membru dreptul la indemnizațiile prevăzute de legislația sa pentru tinerii aflați în căutarea unui loc de muncă, pe motivul cetățeniei străine a copiilor în cauză.

Soluția instanței comunitare

Un resortisant al unui stat terț, membru al familiei unui lucrător resortisant al unui stat membru, nu poate invoca Regulamentul nr. 1408/71, în special articolul 2 alineatul (1) și articolul 3 alineatul (1), pentru a pretinde acordarea indemnizației de șomaj prevăzută de legislația statului membru pe teritoriul căruia lucrătorul este angajat pentru tinerii aflați în căutarea unui loc de muncă. Cu toate acestea, acest tip de alocații constituie un avantaj social în temeiul articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1612/68.

³ Hotărârea din 27 martie 1985 (Hoeck, 249/83, Rec., p. 982).

⁴ Hotărârea din 30 septembrie 1975, Cristini (32/75, Rec., p. 1085) și Hotărârea din 16 decembrie 1976, Inzirillo (63/76, Rec., p. 2057).